

L. Dz. IBK 64/10/09/2025

Warszawa, 10 września 2025 r.

**Posłowie i Posłanki
na sejm RP X kadencji
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa**

Apel Izby Branży Komunalnej
w sprawie zagrożeń związanych z wdrażaniem systemu kaucyjnego w Polsce

Szanowne Panie Posłanki,

Szanowni Panowie Posłowie

Izba Branży Komunalnej, reprezentująca przedsiębiorców odpowiedzialnych wraz z polskimi samorządami za gospodarkę odpadami, kieruje do Państwa apel w związku z planowanym uruchomieniem systemu kaucyjnego.

Apelowaliśmy już do Premiera RP o rewizję tego projektu w jego obecnym kształcie i terminie. Dodatkowo podczas posiedzenia sejmowej Komisji Gospodarki o Rozwoju w dniu 9 września br. po raz kolejny przedstawiciele wielu środowisk branżowych zgłosili poważne zastrzeżenia. Wdrożenie systemu w obecnej formule grozi chaosem organizacyjnym, nadmiernymi kosztami i utratą zaufania społecznego. Mając na uwadze, że apele interesariuszy, a także niezwykle merytoryczne i roztropne argumenty prezentowane od wielu miesięcy, nie są słyszane - zwracamy się do Pań i Panów Posłów o zapoznanie się z sygnalizowanymi problemami oraz podjęcie działań, które nie doprowadzą do ziszczenia się ryzyk wymienionych i opisanych poniżej.

Zwracamy uwagę, że jako praktycy i branża będąca najbliżej odpadów mamy pełną świadomość celów jakie stają przed Polską w zakresie poziomów zbiórki i recyklingu odpadów. Mamy także świadomość wdrażania rozwiązań, które będą nasz kraj przybliżać do realizacji tych celów.

Właśnie dlatego dziś przedstawiamy Państwu kluczowe zagrożenia i jednocześnie wzywamy aby nie porzucać i nie rezygnować z celu lecz jedynie zmienić sposób jego osiągnięcia.

Najważniejsze zagrożenia związane z wdrożeniem systemu kaucyjnego w jego obecnej formie oraz terminie:

1. Brak umów między operatorami

Do dziś nie podpisano niezbędnych umów między operatorami. Oznacza to brak podstaw do funkcjonowania systemu, ryzyko sporów prawnych i brak transparentności rozliczeń.

2. Niewystarczające stawki dla handlu

Sklepy i punkty handlowe otrzymują stawki niepokrywające realnych kosztów obsługi systemu. Grozi to likwidacją małych placówek i dalszą koncentracją rynku.

3. Brak testów systemów IT

Systemy informatyczne nie zostały uruchomione ani przetestowane. W chwili startu może to oznaczać paraliż raportowania i chaos administracyjny. Branża handlowa sygnalizuje brak integracji systemów obecnie obowiązujących w sklepach z systemami dedykowanymi kaucji.

4. System jako koło zamachowe inflacji

Wdrożenie systemu kaucyjnego będzie powodowało wzrost cen. Wzrost cen wynikać będzie nie tylko z doliczanej kaucji, ale także z nowych kosztów działania sklepów i placówek handlowych, które przerzucą je na konsumentów w cenach wszystkich produktów. Dodatkowo zubożenie systemów gminnych spowoduje wzrost opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów. System kaucyjny zamiast wspierać obywateli stanie się czynnikiem proinflacyjnym.

5. Brak dojrzałości systemowej i brak ROP

Polski system gospodarki odpadami nie jest przygotowany na wprowadzenie kaucji, ponieważ nie wdrożono dotąd Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP). To ROP jest fundamentem nowoczesnej i sprawiedliwej gospodarki odpadami, a kaucja może być jedynie ewentualnym narzędziem wspierającym. Wszystkie kraje UE, które wprowadziły kaucję, miały najpierw w pełni wdrożony system ROP. Unia Europejska nie nakłada na swoich członków obowiązku wdrażania systemu kaucyjnego.

6. Dublowanie i rozmontowywanie istniejących systemów

Kaucja wyciąga z gminnych strumieni najcenniejsze surowce (PET, puszki),

destabilizuje instalacje komunalne i osłabia ich finansowanie. Nowoczesne instalacje budowane w Polsce przez ostatnią dekadę, wielkim wysiłkiem przedsiębiorców i samorządów, zostają poprzez system kaucyjny pozbawione części strumienia odpadów. W efekcie potencjał tych instalacji oraz ich moce przerobowe zostaną zmarnowane. Dodatkowo system kaucyjny niszczy dobrze funkcjonujące systemy zwrotu opakowań szklanych wielokrotnego użytku, które od lat działają sprawnie.

7. **Fasadowość rozwiązania**

System kaucyjny nie rozwiązuje żadnego istotnego problemu w gospodarce odpadami – jedynie przykrywa niektóre z nich, tworząc pozór reformy. Zamiast realnych usprawnień, mamy kosztowne i fasadowe działanie.

8. **Brak przygotowania społecznego i ryzyko zawodu obywateli**

Niewystarczająca kampania informacyjna, brak edukacji i zbyt mała sieć punktów odbioru sprawia, że obywatele poczuć się oszukani. Ci, którzy latami segregowali odpady, napotkają chaos, brak logiki, a także wzrost opłat wnoszonych do gminy, co podważy zaufanie do państwa i wszelkich reform ekologicznych.

9. **Nieproporcjonalne koszty i błędne priorytety**

Koszt wprowadzenia systemu szacowany jest na 37 mld zł w dekadę. Tymczasem realnego wsparcia potrzebują systemy gminne, a nie alternatywny, oderwany system, który nie wnosi niczego nowego. Zamiast wzmacniać samorządy, środki zostaną przesunięte do struktur komercyjnych bez gwarancji efektów środowiskowych.

10. **Archaiczność i brak innowacyjności obecnego rozwiązania**

System kaucyjny w obecnej formie jest przestarzały i nie odpowiada na wyzwania XXI wieku. Zamiast rozmontowywać funkcjonujący system selektywnej zbiórki u źródła, Polska powinna kierować się ku rozwiązaniom cyfrowym, które wykorzystują nowe technologie. Takim kierunkiem jest kaucja cyfrowa, której testy trwają już m.in. w Belgii. Rozwiązanie to nie tylko nie osłabia systemów gminnych, ale je wspiera, umożliwiając sprawniejsze zarządzanie i realne podniesienie efektywności recyklingu.

Wnioskujemy o:

- wstrzymanie wdrożenia systemu kaucyjnego w obecnym kształcie i terminie,
- powiązanie jego ewentualnego uruchomienia z pełnym wdrożeniem ROP,
- przeprowadzenie rzetelnej kampanii informacyjnej i edukacyjnej,

-
- rozpoczęcie szerokich konsultacji z udziałem samorządów, przedsiębiorstw komunalnych, handlu i producentów,
 - dalsze doskonalenie i uszczelnianie systemu selektywnej zbiórki u źródła oraz zbadanie możliwości wdrożenia w Polsce systemu tzw. „kaucji digitalnej”.

Szanowni Państwo,

system kaucyjny w obecnym kształcie to rozwiązanie przedwczesne, kosztowne i społecznie ryzykowne. Nie rozwiązuje problemów, a generuje nowe. Dodatkowo – wdrożenie systemu kaucyjnego bez funkcjonującego systemu ROP jest jak budowanie doku od komina. Apelujemy o odpowiedzialną decyzję i zatrzymanie procesu wdrażania, by wspólnie wypracować system gospodarki odpadami oparty na sprawiedliwym ROP i realnych potrzebach obywateli oraz środowiska.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący Izby Branży Komunalnej
Dominik Marczyk